

men det synes mig ikke, at det hænger saa ganske rigtigt sammen med denne Arvegang, og, naar det hænger allerrigtigt sammen, saa tør jeg mene, at baade hvad den forrige Indenrigsminister, det forrige Rentekammer og den forrige Stændertid angaaer, da vil det være bedst, baade for det nærværende og ethvert tilkommende Ministerium forsaavidt at gaae baade fra Arv og Gjæld. Jeg formener saaledes, at den forrige Indenrigsminister, han gik selv fra alle sine Forslag, da han gik fra sin Post, og i Henseende til det forrige Rentekammer, da mener jeg virkelig at under Krigsomstændigheder, som de nærværende, da, naar store nye Skatter maatte kræves af Folket, at da vilde det uden alle Complimenter have ophævet Uligigheden i Hartkornsskatterne, ligesom det samme Rentekammer endnu før Stændertiden i 1802 gjorde det første Skridt, som koster, ved at lægge en Skattebyrde paa det indtil den Tid skattefrie Hartkorn, men derom vil jeg ikke tvistes med Noget; thi jeg mener fremfor Alt, at det er hverken det forrige Rentekammer eller det forrige Cancellies Fodspor, hvori enten det nærværende eller noget tilkommende ansvarligt dansk Ministerium er kaldet til eller kan forsvare at træde. Det er en ny ligelig og folkelig Tingenes Orden, som de ere kaldede til at gennemføre i Forening med et Folkeraad, som hverken vil eller maa træde i Stændersforsamlingens Fodspor. Ja, Stændertiden er forbi, der maa komme en virkelig Folketid efter den, om vi skulle fare vel, og det er min fulde Overbeviisning, at en saadan virkelig Folketid, den vil ogsaa komme i Danmark til fælles Gavn og fælles Glæde, naar man kun vil og tør vove uden Erstatning at ophæve alle Begunstigelser paa det Heles Beføstning, det være sig for enkelte Personer eller enkelte Classer. Jeg siger ikke blot de Begunstigelser, som have været knyttede til Adel, Rang og Titel, men alle saadanne Begunstigelser, hvad enten de have været knyttede til Hovedgaardstaxt, eller til Hovedkjøds Salg, eller til hvad som helst, men jeg veed ingen Afvigelse fra denne Ligeligheds Grundsatning, som alle Kyndige indsee og indrømme, ingen Afvigelse derfra, som i Danmark vilde være forargeligere og vilde vis-

seligere hævne sig end netop den, at ville give de hidtil begunstigede Hartkornsbesiddere en Erstatning, fordi vi af tvingende Nødvendighed maae lade deres Skattelettelse ophøre. Det er min fulde Overbeviisning, at det vilde have de allersørgeligste Følger, og disse Følger ere det, jeg især vil anbefale baade til Thingets og Ministeriets Opmærksomhed. Havde nemlig de af vore Lovkyndige, som have talt Afsløsningsens eller Erstatningens Sag, end kunnet overbevise mig om, at, hvad de her kalde Retfærdighed, det er den formelle Ret, virkelig var paa de Begunstigedes Side, og burde gjælde mere, end hvad jeg her kalder retfærdigt, det er Folkets utabellige Ret til Ligelighed i Beskættning som i Alt, saa at, naar man beskættter Hartkornet, saa skal det ogsaa være lige beskættet, selv da vilde og maatte jeg dog sige: denne juridiske Retfærdighed, den stemmer nu engang ikke overeens med det danske Folks Retsfølelse og Retsbegreb, saa at de misbegunstigede Skatteydere, de ville ikke alene føle sig høilig forurettede, men ogsaa høilig fornærmede, naar man vilde fortælle dem, at nu er Uligheden hævet, skøndt de maatte være belavede paa at skatte, for at give de begunstigede Hartkornsbesiddere Erstatning. Var det nemlig endnu ikke indlysende for hele Folket, saa maatte det dog snart blive det, og saa er det dog allerede indlysende baade for Ministeriet og for Folkethinget, at her er ingen Statsenkasse og her er ingen Rigsdagskasse, hvoraf der kan udredes enten Erstatning eller Sjælegave til dem, som hidtil have været begunstigede paa det Heles Beføstning. Alt, hvad vi bevilge, maa Folket betale, og da nu den forrige Regjering har efterladt Folket et tomt Skatkammer og en svær Gjæld, som vi allerede under Krigen betydeligt have forøget, saa kunne vi let forudsæe, at til at svare Renter deraf, maae der ogsaa paalægges nye Skatter, altsaa maae der ogsaa paalægges ny Skat for at svare Renter af de 2 Millioner eller 1½ Million, som man siger vi efter Retfærdigheds- eller Billighedsraav skulle give de hidtil begunstigede Hartkornsbesiddere Forskrivninger for, og nu spørger jeg, troer man virkelig, at de saalænge misbegunstigede Skatteydere godt ville kunne finde sig i at beskættes yderligere blot for at give dem Erstatning, der altfor længe